

Raadsvergadering
12 december 2024

Zaaknummer
1301124

Onderwerp: Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik

Aan de raad,

Onderwerp
Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik

Gevraagde beslissing
De Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik vast te stellen.

Grondslag
Gemeentewet, Artikel 108 en 149

Inleiding

In het collegeprogramma is de evaluatie en aanpassing van de minimaregelingen als ambitie opgenomen. Deze evaluatie heeft in 2023 plaatsgevonden. Op 22 juni 2023 stemde uw raad in met de aanbevelingen uit de 'Herijking en Evaluatie Minimaregelingen 2018-2022 gemeente Bunnik'. Een belangrijke aanbeveling betreft het aanpassen van de Verordening declaratiefonds, met als doel de regeling gebruiksvriendelijker te maken en de doelgroep te verruimen door de inkomensgrens te verhogen van 110% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum (wsm). Daarnaast is actualisatie van de verordening uit 2012 nodig, aangezien deze nog verwijst naar inmiddels verouderde wet- en regelgeving.

In 2024 is opvolging gegeven aan de belangrijkste wensen uit de evaluatie omtrent het declaratiefonds. Zo is conform het raadsbesluit de inkomensgrens verhoogd naar 130% van het wsm en het budget voor het declaratiefonds verhoogd van €32.599 naar €52.825.

Samen met ketenpartners, zoals Humanitas, de Regionale Cliëntenraad Kromme Rijn Heuvelrug (RCRKRH), Vluchtelingenwerk Samenspraak Bunnik, het Noodfonds, de kerken, Sociale Raadslieden en ons eigen Centrum voor Elkaar zijn diverse opties voor een nieuwe regeling besproken.

Het voorliggende voorstel bevat een herziening van de verordening, waarin de aanbevelingen uit de evaluatie en de inzichten uit de gesprekken met partners zijn verwerkt. De voorgestelde wijzigingen staan vermeld in de was-wordt-toelichting in de bijlage bij dit raadsvoorstel.

Daarnaast is er de afgelopen tijd ook gewerkt aan de overige aanbevelingen volgend uit de evaluatie. Een toelichting op de stand van zaken hierover staat ook vermeld in de bijlage.

Beoogd effect

1. Verminderen van financiële drempels om mee te doen in de samenleving bij inwoners met een laag inkomen behorend tot een minimahuishouden.
2. Een beter gebruik van het declaratiefonds door een bredere groep.

Beschrijving varianten/mogelijkheden

Verskillende varianten zijn overwogen, te weten: het buiten beschouwing laten van vermogen bij de inkomenstoets, het toepassen van verschillende maatregelen ten gunste van de gebruiksvriendelijkheid en het aanpassen van de maximale vergoeding per huishouden en het toepassen van een budgettair plafond. Deze varianten zijn vanuit inhoudelijk dan wel financieel oogpunt als niet wenselijk beoordeeld.

1. Het buiten beschouwing laten van vermogen

Een variant waarbij vermogen niet wordt meegerekend bij een aanvraag maakt de aanvraag aanzienlijk eenvoudiger en stimuleert inwoners om te sparen, zonder dat ze hun recht op ondersteuning verliezen.

Geadviseerd wordt om deze variant niet toe te passen. Huishoudens met een laag inkomen, maar aanzienlijke financiële buffers, komen in deze variant ook in aanmerking voor de regeling. Daardoor gaat een deel van het geld naar personen voor wie dit niet bedoeld is. Het is ook tegenstrijdig met andere minimaregelingen waar de vermogenstoets wordt gehanteerd, zoals de bijzondere bijstand en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Het advies is om aan te sluiten bij de methodiek die door de Regionale Sociale Dienst (RSD) die gehanteerd wordt bij de bijstandsuitkering, wat betekent dat vermogen wel wordt meegeteld. Woningen worden daarbij buiten beschouwing gelaten, omdat dit vermogen betreft dat niet direct beschikbaar is.

2. Aanpassen van de maximale hoogte van de vergoeding

Er zijn verschillende opties bekeken om de maximale vergoeding per huishouden vast te stellen, met aandacht voor de financiële kaders, gebruiksvriendelijkheid en doelmatigheid. Er is rekening gehouden met de wens van de raad voor een ruimhartig minimabeleid waarbij huishoudens er in de nieuwe regeling dus niet op achteruit dienen te gaan. Ketenpartners zijn ook bij deze afweging betrokken.

Er is gekozen voor het behouden van de huidige vergoeding per gezinslid. Een verlaging van de maximale vergoedingen omwille van de financiële kaders is niet in lijn met de wensen van raad en college en wordt dus buiten beschouwing gelaten. Bij het invoeren van een staffelverdeling naar samenstelling van het huishouden, gaan grotere gezinnen er vaak op achteruit. Ook dat is onwenselijk. Een verhoging van de maximale vergoeding per gezinslid wordt op dit moment ook afgeraden, omdat de financiële impact van de voorgestelde wijziging nog niet geheel duidelijk is. Dit kan nog wel overwogen worden bij de evaluatie die begin 2026 plaats zal vinden. De gekozen optie staat beschreven in de was-woordt toelichting in de bijlage bij het raadsvoorstel.

3. Het invoeren van een budgettair plafond

Een vierde variant is het instellen van een budgettair plafond, zodat de kans op overschrijding vermeden wordt. In de voorgestelde verordening wordt er geen budgettair plafond gehanteerd. Het instellen van een plafond betekent dat mensen die later in het jaar kosten maken, van de regeling worden uitgesloten. Naast dat dit zorgt voor ongelijkheid, leidt het er waarschijnlijk ook toe dat een deel van de doelgroep verder in de financiële problemen komt doordat kosten die zij al gemaakt hebben niet meer vergoed krijgen.

Argumenten

1.1 De nieuwe verordening geeft opvolging aan de aanbevelingen uit de Herijking en Evaluatie Minimaregelingen 2018 – 2022.

Met de nieuwe verordening wordt opvolging gegeven aan de aanbeveling uit de evaluatie, zoals deze op 22 juni 2023 door uw raad zijn vastgesteld. Hiermee wordt gehoor gegeven aan de wensen van de raad en wordt de regeling gebruiksvriendelijker en voor een bredere groep beschikbaar gesteld.

1.2 De nieuwe verordening heeft draagvlak bij ketenpartners en de Adviesraad Sociaal Domein

De nieuwe verordening is afgestemd met en heeft draagvlak bij ketenpartners en de Adviesraad Sociaal Domein. Expertise vanuit de uitvoering en het inwonerperspectief is meegenomen in de uitwerking.

1.3 De nieuwe regeling is minder tijdsintensief en makkelijker uitvoerbaar

Door de regeling te vereenvoudigen wordt voor zowel aanvrager als de gemeentelijke backoffice, het proces vereenvoudigd. Hierdoor wordt ingeschat dat de verwachte toename in het aantal aanvragen goed op te vangen is binnen de huidige inzet.

1.4 Actualiseren van de verordening uit 2012 is nodig.

De huidige verordening is in werking getreden in januari 2012. Door de verordening te actualiseren wordt er weer verwezen naar de juiste juridische documenten.

1.5 Het vaststellen van een verordening is een bevoegdheid van de raad

Het is aan de raad om verordeningen in te trekken en/of aan te passen.

Kanttekeningen

1.1 Risico op overschrijding van het budget door open einde regeling

De voorgestelde regeling is een open einde regeling. Hierdoor kan het budget overschreden worden. Bij een bereik van 54% van de potentiële doelgroep zou het volledige budget van €52.825 al besteed zijn.

Uit gegevens blijkt dat het bereik van het declaratiefonds in 2022 en 2023 rond de 40% van de doelgroep ligt. Dit is gebaseerd op een onderzoek dat in 2024 door bureau KWIZ is uitgevoerd. Een gerenommeerd onderzoeksbureau binnen het Sociaal Domein en het beleidsterrein bestaanszekerheid.

De impact van de nieuwe verordening en de bijbehorende communicatie richting de doelgroep op het bereik is moeilijk te voorspellen. Gemeentelijke minimaregelingen hebben doorgaans een bereik tussen de 35% en de 65%. Het bereik voor de collectieve aanvullende zorgverzekering in de gemeente Bunnik in 2024 is ongeveer 47% en het bereik voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur in 2023 op 42%. De energietoeslag vormde hier met een bereik van boven de 90% een uitzondering op, net als in de rest van Nederland.

Het is niet met zekerheid te zeggen of het gebruik van de regeling het beschikbare budget zal overschrijden. Hierbij opgemerkt dat vooral het eerder genomen besluit om de inkomensgrens te verhogen hier op van invloed is en minder het aanpassen van de regeling en de verordening.

1.2 Risico op onrechtmatig gebruik van de regeling

In de voorgestelde werkwijze vervalt de verplichting om betalingsbewijzen aan te leveren. Dat sluit aan bij de uitkomsten uit de evaluatie waarin wordt gesteld dat de verplichting om betalingsbewijzen te bewaren een grote drempel vormt voor de doelgroep. Ook sluit het aan bij de Strategische Kaders Werk en Inkomen waarin is vastgelegd dat er gewerkt wordt vanuit vertrouwen in de inwoner. De maatregel bespaart bovendien zowel de inwoner als de gemeente aanzienlijke administratieve lasten.

Het loslaten van de verplichting tot het overleggen van bewijsstukken vormt echter wel het risico dat de verstrekte vergoeding aan andere zaken wordt besteed dan waarvoor het declaratiefonds is bedoeld. Daardoor is er een risico dat het onrechtmatig gebruik van de regeling door deze maatregel toeneemt. Hoewel dit waarschijnlijk geen directe problemen oplevert bij de accountantscontrole, kan het wel als onzekerheid worden aangemerkt.

1.3 De hoogte van de vergoeding wordt voor 2025 niet geïndexeerd

Omdat de financiële impact van de voorgestelde wijzigingen op dit moment nog niet volledig te overzien is, blijft de maximale vergoeding per gezinsslid dit jaar staan op het huidige bedrag van €155.

Om in de komende jaren sneller in te kunnen spelen op eventuele verhogingen, stelt de voorliggende verordening dat de hoogte van de vergoeding door het college wordt vastgesteld. Hierdoor kan het bedrag aangepast worden zonder dat daarvoor een wijziging in de verordening nodig is.

Kosten, baten en dekking

In de begroting is voor het declaratiefonds jaarlijks € 52.825 beschikbaar. Het vaststellen van deze verordening heeft geen financiële gevolgen. Wel bestaat het risico op overschrijding, omdat het een open einde regeling betreft. Tussentijds zullen de kosten goed worden gemonitord, zodat er snel ingespeeld kan worden op ontwikkelingen.

Communicatie / participatie

De voorliggende Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik is tot stand gekomen in samenwerking met de ketenpartners, het Centrum voor Elkaar en de backoffice Sociaal Domein.

Naast de verordening worden ook de website, het aanvraagformulier en het informatieboekje declaratiefonds aangepast. Na publicatie van de nieuwe verordening wordt een nieuwe folder verspreid met

hierin het aanbod voor minima. Hierin wordt o.a. verwezen naar het financieel spreekuur en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. In 2025 wordt een campagne gestart om de aandacht voor minimaregeling te vergroten.

Uitvoering

1. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt automatisch de huidige verordening ingetrokken en de voorliggende verordening gepubliceerd, waarna deze per 1 januari 2025 in werking treedt.
2. Begin 2026 wordt de regeling inhoudelijk geëvalueerd om vast te stellen of het bereik is toegenomen en de gebruiksvriendelijkheid is vergroot. Tussentijds zullen de kosten goed worden gemonitord, zodat er snel ingespeeld kan worden op ontwikkelingen.

Bijlagen

1. Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik
2. Was-wordt toelichting Declaratiefonds
3. Toelichting stand van zaken opvolging aanbevelingen Herijking en Evaluatie Minimaregelingen 2018-2022

Odiijk, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
de secretaris de burgemeester,

dhr. M.R. van der Jagt dhr. R. van Bennekom

Nummer

1301124

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

b e s l u i t :

1. De Verordening Declaratiefonds gemeente Bunnik vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 12 december 2024,

de griffier,

de voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

<i>Inhoud</i>	
Onderwerp	Verordening Declaratiefonds
Datum besluit B&W	12 november 2024
Vertrouwelijke stukken	Nee
<i>Gewenste planning</i>	
Informatie avond	Nee
Politieke avond	Nee
Raadsvergadering	12 december 2024
Uiterste datum Raad	12 december 2024
<i>Agenda Commissie</i>	
Datum bespreking	19 november 2024
Opmerkingen	De nieuwe verordening kan dan per 1 januari 2025 ingaan.